

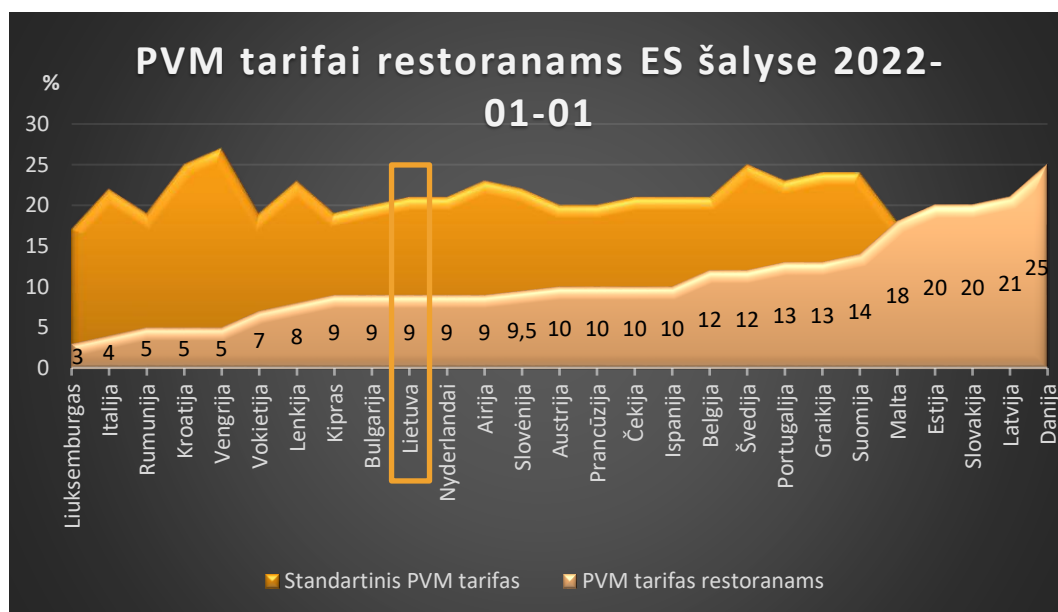
LR Vyriausybei
LR Seimo Ekonomikos komitetui
LR Seimo Finansų ir biudžeto komitetui

Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija
2022 m. gegužės 9d.

Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija siūlo viešojo maitinimo įstaigoms pratęsti iki 2022 m. gruodžio 31 d. taikomo lengvatinio 9 proc. PVM tarifo galiojimą iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Praėjus daugiau nei metams po griežto karantino paskelbimo Lietuvoje, nuo 2021 metų liepos 1-osios įsigaliojo sumažintas 9 proc. tarifas viešojo maitinimo sektoriui. Vyriausybė pripažino ypač sunkią labiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusių sektorių situaciją ir tokiu būdu sprendė įmonių įsiskolinimo ir verslo išgyvenimo problemą. Premjerė Ingrida Šimonytė teigė, kad ši PVM lengvata yra tiesioginė subsidija maitinimo sektoriui ir jos paskirtis yra amortizuoti sukauptus nuostolius, padėti vykdyti įsipareigojimus kreditoriams.

Visose ES šalyse, išskyrus Daniją, galioja sumažinti PVM tarifai apgyvendinimo paslaugoms. Dar iki pandemijos 16 iš 27 ES šalių galiojo sumažintas PVM tarifas maitinimo sektoriui, o kai kurios valstybės, siekdamos amortizuoti pandemijos poveikį, šį tarifą dar labiau sumažino.

Šaltinis: HOTREC duomenys

Tačiau, Lietuvoje sumažinto dydžio PVM lengvata maitinimo įmonėms galioja iki 2022 m. gruodžio 31 dienos, todėl Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija kreipiasi į LR Vyriausybę ir LR Seimą, prašydama pratęsti lengvatą dar vieneriems metams, nes:

Pirma, ribojimai dėl pandemijos Lietuvoje atšaukti tik 2022 metų balandį. Taigi, ribojimų laikotarpis, skaičiuojant nuo 2020 metų kovo 3 dienos, tęsėsi dvejus metus. Net aštuonis mėnesius galiojo itin griežti ribojimai, kuomet lankytojai buvo apskritai neleidžiami į restoranų vidų. PVM lengvata viešojo maitinimo įstaigoms galios tik pusantrų metų. Mūsų manymu, jei lengvatos yra taikomos kaip tikslinis įrankis konkretaus laikotarpio problemoms spręsti, tai jų galiojimo laikas turi būti bent jau proporcingas tam laikotarpiui.

Antra, restoranų sektorius ir galiojant PVM lengvatai praėjusią žiemą dirbo nuostolingai, nes tuo metu buvo taikomi griežti ribojimai klientams ir restoranai neturėjo jokių galimybių naudotis mokesčio lengvata grąžinant susikaupusias skolas – trūko apyvartinių lėšų, daugeliui teko skolintis ir įsipareigojimų našta tuo metu ne sumažėjo, o padidėjo.

Trečia, praėjusių metų pabaigoje kilusi energijos kainų krizė ir itin dinamiški infliaciniai procesai lėmė daugiau nei trečdaliu išaugusias komunalinių paslaugų ir elektros energijos sąnaudas, reikšmingai pabrango žaliavos, partnerių paslaugos, didėjo darbuotojų atlyginimai. Dar vienas sąnaudų šuolis fiksuotas prasidėjus Rusijos invazijai į Ukrainą. Mūsų skaičiavimais, viešojo maitinimo sektoriui per dvejus metus komunaliniai mokesčiai didėjo 51%, žaliavos - 46%, DU 25%, maisto pristatymo paslauga brango keturis kartus – 304 procentais.

Ketvirta, vasario 24 dieną prasidėjęs karas Ukrainoje dramatiškai sumažino užsienio turistų skaičių Lietuvoje, kas dar sumažino restoranų pajamas. Taip pat reikia pažymėti, kad restoranai vaidina reikšmingą vaidmenį priimančiam, apgyvendinančiam, maitinančiam ir įdarbinančiam karo pabėgėlius iš Ukrainos. Dalis šių paslaugų teikiama kaip neatlygintina parama. Iš 3700 Lietuvoje oficialiai įdarbintų Ukrainos piliečių, 750 įdarbinti mūsų sektoriuje.

Asociacija vertina Vyriausybės pagalbą sprendžiant itin sunkioje situacijoje atsidūrusių reikšmingų Lietuvai verslo sektorių problemas. Europos šalių duomenys rodo, kad lengvatinis PVM tarifas viešojo maitinimo paslaugoms yra veiksmingiausia priemonė padėti nuo COVID-19 krizės labiausiai nukentėjusiam sektoriui ir išgelbėti apie 70 proc sektoriaus nuo bankroto. Šį teiginį iliustruoja „Creditinfo“ statistika – 2020 metais apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje fiksuota 67 bankrotai, tuo tarpu 2021-aisiais, kai sektorius išgyveno antruosius pandemijos ribojimų metus, tačiau jau veikė PVM lengvata, bankrotų registruota mažiau – 56. Deja, šių metų pradžios energijos ir žaliavų kainų krizė nuteikia pesimistiškai – per keturis pirmuosius mėnesius bankrutavo jau 41 sektoriaus įmonė. Tikėtina, kad tokia dinamika išliks ir toliau, todėl nesinori svarstyti, kas nutiks, kai nebeliks bankrotų bangą pristabdanti PVM lengvata.

Įvertinusi galiojančios lengvatos poveikį ir atsižvelgdama į neigiamus geopolitinius bei makroekonominis pokyčius, neigiamai veikiančius sektorių veiklą, LVRA **siūlo pratęsti 9 procentų PVM galiojimo terminą vieneriems metams iki 2023 gruodžio 31d.** ES šalys, Lietuvos kaimyninės šalys net nediskutuoja apie šių mokesčių didinimą, todėl bet kokios diskusijos tik pablogins sektoriaus atsigavimą ir konkurencinę Lietuvos aplinką.

Tai leistų sektoriui išsaugoti ir sukurti naujas darbo vietas; užtikrinti biudžeto pajamų augimą; užtikrinti įsidarbinimo galimybes pažeidžiamoms visuomenės grupėms -jaunimui, moterims, žemos kvalifikacijos darbuotojams, karo pabėgėliams; užtikrinti mažų įmonių apyvartumą; užtikrinti galimybes sektoriui investuoti į tvaresnius, ekologiškus sprendimus; išlaikyti stabilias ir nedidėjančias kainas vartotojams; mažinti šešėlį.

PVM lengvatos pratęsimas šalies biudžetui turėtų ribotą įtaką, nes galimus nuostolius dėl PVM tarifo mažinimo kompensuotų išaugęs vartojimas bei gausėnis veiklą išlaikyti sugebėjusių įmonių skaičius, kuris moka ir kitus, ne tik PVM, mokesčius.

Sektoriaus vardu, dėkojame už palaikymą.

Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos
Prezidentė

Evalda Šiškauskienė